Fsi

nov. 27. - dec. 9.

tánPont

II. évf. 6. szám

MKKE
KÖZMŰVELŐDÉSI
BIZOTTSÁG LAPJA

MARX KÁROLY
KÖZGAZDASÁGTUDOMÁNYI EGYETEM
Központi Könyvtára
Telefon: 176-827 Telex: 224186 mkke h.
1828 Budapest 5. Pf.: 489

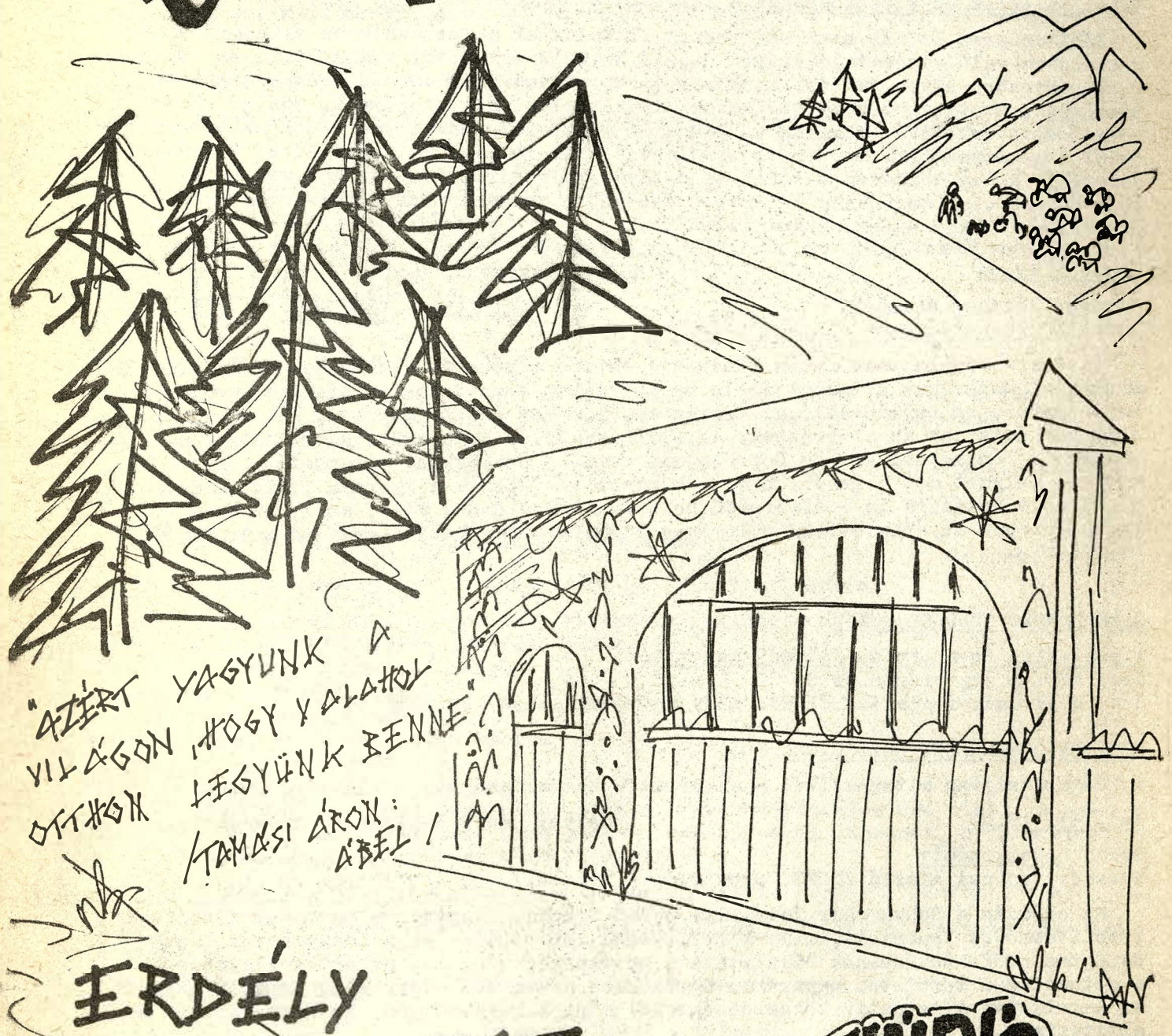

ERDÉLY EST

DEC. 3.

STÚDIÓ TÁNPONT

-klub- műsor-

TÁRSADALOMTUDOMÁNYI KLUB

* nov. 3o. 19.oo helye: Makarenkó u. 2o.

Téma: Kallódók és kisközösségek - kerekasztalbeszélgetés

Kábítószeres és más szenvedélybeteg fiataloknak a társadalomba és az egészséges életbe való visszatalálásának útjait keresik egymástól függetlenül és különböző mértékben egyes vallási kisközösségek, valamint állami és egészségügyi intézmények. Mostani beszélgetésünkkor mindkét oldal elképzeléseit, eddigi eredményeit megismerhetjük. S talán közülünk is lesz, aki kedvet kap a fontos társadalmi tevékenységhez. Tervezett vendégeink: Németh Géza /a Csaba utcai közösség vezetője, amely közösség e téren való tapasztalatairól most jelent meg az Ez történt velünk című magánkiadású kötet, amelyet a rendezvényen árusítunk/, valamint egy "állami" vagy egészségügyi illetékes.

* dec. 2. 19.oo helye: Makarenkó u. 2o.

Vendég: Sólyom László
Téma: Környezetvédelem - jog - mozgalmak

"A Duna-mozgalmaknak /ezen mindenkit értve/ alapvető jelentősége van a magyar ökológiai mozgalmak szempontjából, új helyzetet teremtettek - tízezres létszámot megmozgatni, ez egyedülálló az országban. Tömegek álltak mögötte, sok vidéki is, akik kockáztattak az aláírással. Az aláírásgyűjtés belekerült a politikai eszköztárba. Nem sokkal később Dorogon már legitim eszközként elismerték. Az említett új helyzet azt jelenti, hogy a környezetvédelem - a gyorsan romló környezeti állapot hatására is - elsőrendű politikai problémává vált, amelyben a társadalom /vagyis az érintettek/ véleménye többé nem hagyható figyelmen kívül."
/Sólyom László/

RAJK LÁSZLÓ SZAKKOLLÉGIUM

A szakrális és a profán /előadássorozat/
dec. o2.: A jóga régen és ma
dec. o9.: Összefoglalás. Eliade mély antropológiája, kritikai

TÁRSADALOMELMÉLETI KOLLÉGIUM

A közgazdaságtan alternatívái - alternatív közgazdaságtan - előadássorozat

dec. o1. 19.oo helye: Ráday Kollégium, könyvtárterem

Téma: Metaökonómia
Előadó: Zsolnai László /MKKE, Szociológia tanszék/

Az előadás a Schumacher javasolta metaökonómiai, lényegében tudományfilozófiai közelítésmódot ismerteti, mely közelítésmód lehetőséget ad a hagyományos közgazdaságtan előfeltevéseinek bírálatára a gazdaságértelmezés, az értékválasztás és a metodológia területén egyaránt. Ugyanebben a keretben tárgyalja Zsolnai László az angolszász alternatív közgazdaságtant, mint a hagyományos ökonómia radikális antitézisét.

A *-gal jelölt programokat a Tett Népművelési Gyakorlatos résztvevői figyelmébe ajánljuk.

dec. 08. 19.oo helye: Ráday Kollégium, könyvtárterem

Téma: Matematika és közgazdaságtan
Előadó: Bródy András /Közgazdaságtudományi Intézet/

Miért lehet a matematikát a közgazdaságtanban alkalmazni és vajon jó-e ez vagy rossz? Alkalmas-e a matematika kvalitatív törvényszerűségek tárgyalására, vagy csak a kvantitatív összefüggéseket ragadja meg? Az előadó megpróbál válaszolni e kérdésekre, s a matematika, mint a modern tudományos gondolkodás eszközének szerepét vizsgálja a közgazdasági dogmák elleni harcban.

dec. 09. 19.oo helye: Ráday Kollégium, könyvtárterem

Téma: A pszichológia a közgazdaságtanban
Előadó: Garai László /MTA Pszichológiai Intézete/

Hogyan használhatók fel a pszichológia eredményei a közgazdaságtanban? Jellemzi-e az embert természeténél fogva az ésszerűség, a gazdasági racionalitás, ésszerűek-e gazdasági preferenciái? Mennyiben kérdőjelezi meg a hagyományos közgazdaságtan egyes téziseit a pszichológiai szempontok figyelembe vétele? - e kérdésekre keresi a választ az előadó.

AIESEC MANAGEMENT orientációs előadássorozata

nov. 3o.: Pados László /TESCO KER ig./: "Management, avagy hogyan csináljunk semmiből 6o millió dollárt"

SZABÓ JAJOS MUNKÁCSY-DIJAS FESTŐMŰVÉSZ KÉPKIÁLLITÁSA

1987. december 7-11-ig az aulában
Megnyitó: dec. 7-én hétfőn 14.oo-kor **Megnyitja :Dobrovits Iván rektorhelyettes**

KÖZGÁZ JAZZ KLUB

november 28. 19.oo - Das Pferd /NSZK/

Ez a koncert inkább a jazz-rock rajongóknak szól. A Das Pferd zenéje rockos hangszerelésre épül, melyre a szaxofonos Wolfgang Schmidtke szabadon improvizál. Az együttes meghatározó egyénisége Jan Karda, aki basszgitáron játszik. A legtöbb darabot ő szerezte és játékával összefogja a rock és jazz hangzásait. Az együttes lemeze a koncerten kapható lesz.

IMPROVIZÁLT ZENEI NAPOK

december 3. /csütörtök/ 19.oo - Kahondo Style /Nagy-Britannia/

Az együttes zenéjét kiváló popdalok, szabad improvizáció és távolkeleti népdalok szórakoztató és ellentmondásos keveréke jellemzi.
Clive Bell: tangóharmonika, furulya
Peter Cusack: gitár, buzuki
Kazuko Hohki: ének, klarinét
Sianed Jones: bőgő, cselló, trombita
Stevo Noble: dob, ütősök
Alan Tomlinson: pozan
Zenéjüket sehova sem lehet besorolni, szinte extrém változatossága miatt. A Kahondo Style zenészei úgy játszanak free jazz-t, country-t és népzenét, hogy sosem okoznak csalódást a jazz-koncertet váró közönségnek.

december 5. /szombat/ 19.oo - Kovács - Tickmayer István Formatio /Jugoszlávia/

A magyar és szerb zenészekből álló együttes a Vajdaság legkiválóbb avantgarde-jazz társulatához tartozik.

december 6. /vasárnap/ 19.oo - Fred van Hove -zongora
- Paul Lovens - dob
- Johannes Bauer - trombone

Johannes Bauert már jól ismerik a Közgáz Jazz Klub látogatói. Ez alkalommal két kiváló zenésszel lép fel nálunk. Fred van Hove azok közé a zenészek közé tartozik, akik az avantgarde-jazzt Nyugat-Európában népszerűvé tették. Paul Lovens kiváló dobjátéka Európa legjobb szabad zenei műhelyében hallható.

KÖZGÁZ DIÁKCENTRUM PROGRAMJA:

november 27. 19.3o - V MOTO-ROCK koncert
- vendégünk: Chrudinák Alajos
- film: A sokk c. Delon-film
Az elefántember
- DISCO - SUPER LIGHT SHOW - Dj.: Borbás Mihály
- casino, teaház, egérverseny, fagyizó

december 4. 19.3o - NAPOLEON BOULEVARD koncert
- vendég: Knézy Jenő
- film: Ziggy Stardust c. David Bowie film
- rogramozott áldozatok - francia krimi
- DISCO - SUPER LIGHT SHOW
- casino, teaház, egérverseny, fagyizó

Jegyelővétel: szerda, csütörtök 17-19, és a szünetekben is.

FÁKLYA KLUB

dec. 3. 16.oo helye: VI. Csengery u. 68.

Téma: "A művészet sorsfordulója II. - Magyar- és világirodalom. Rokon és eltérő jelenségek

Előadó: Dr. Czine Mihály egyetemi tanár

AVANT GARDEN MEETINGS - "HASADT ESTÉLYEK"
/Gazdagréti Közösségi Ház, Bp. XI. Törökugrató u. 9./

nov. 29. 19.oo. Az ARTUS mozgásszínház produkciója

dec. o6. 18.oo. Óh, ifjúság! - találkozó Géczi János költő-í óval és műveivel, Mész Andrással és műveivel

FILMKLUBOK

"EZ IS MAGYARORSZÁG" /SOTE klub - Nagyvárad tér 4./
Előadások: 19.oo
nov. 3o.: Pócspetri /1983/ BBS
/rendezte: Ember Judit/
dec. o7.: Találós kérdések /1983/ BBS
/rendezte: Jávor István/
"ISMERT ÉS ISMERETLEN SZOVJET KLASSZIKUSOK" /Gorkij mozi/
nov. 28.: Dovzsenko: Zvenyigora /1927/
A szerelem gyümölcse /1926/
dec. o5.: Dovzsenko: A föld /193o/
Jutkevics: Csipke /1928/
"NEMZETI IRÁNYZATOK A MODERN FILMMŰVÉSZETBEN" /Tinódi mozi, 2o.oo/
nov. 27.: Dél /Dordevic/
dec. o4.: Árkon-bokron át /Dordevic/
FILMKLUB AZ ART KINO-BAN - a vetítések csak bérlettel látogathatók
Előadások: 18.oo
dec. o9.: Egy szobalány naplója /Bunuel/

VERS ÉS DAL A VÁRBAN

dec. o2. 2o.oo: Vas István a Názáreti Jézusról - Tatay Éva előadóestje
dec. o9. 2o.oo: Áprily Lajos, Füst Milán, Kassák Lajos centenáriumára verseikből előad Jancsó Adrienne
helye: MTA Zenetudományi Intézete, I. Táncsics Mihály u. 7.

RENESZÁNSZ TÁNCHÁZ
dec. 2., 9. 19.oo-22.oo - muzsika: Musica Profana
A Táncház a XVI. századi udvari táncok feleleventésével, a kor megidézésével szeretne a régi zenét, táncokat kedvelőknek kellemes és hasznos estéket szerezni.
helye: Szakszervezetek Fővárosi Művelődési Háza, XI. Fehérvári út 47.

A HALLGATÓI HÉTVÉGI PROGRAMJÁBÓL

—MÜNNICH KOLLÉGIUM XI. Irinyi u.11.

december 9 . 18.00 Film: Scola: A bál

—R-KLUB BME R épület

november 26. 19.00 Daltanulás-tánctanulás

november 27. 19.00 Fregatt koncert

—MARTOS KOLLÉGIUM XI. Stoczek u. 3-5

november 26. 2o.oo Egyiptomi utas c. film "A" mozi

november 27. 21.00 A.P. teázó, Polanski: Rose Mary's és Baby c. film, utána beszélgetés a filmről

* december 2. 19.00 405-ös kör: A népművészet jelrendszere és eszmevilága sorozat előadása
Ea.: Molnár V. József

december 8.19.00 405-ös Történelmi Kör: Az újugoroktól jöttem.
Ea.: Kiszely István antropológus

—BERCSÉNYI

* november 30. 19.00 A magyar művelődéstörténet alappilérei
Papp Gábor művészettörténész előadássorozata

december 9. 20.00 Film: Rémálom az Elm Streeten (videó)

SCHÖNHERZ KOLLÉGIUM

november 26. 19.30 Benkó DB

december 9. 20.00 Sándor György: Lyukas óra

—LAIDLER KOLLÉGIUM

november 26. 19.30 Önismereti Kör

— MŰEGYETEMI MOZI Filmtörténeti sorozat K.I.46.

december 1 18.00 Hitchcock: A gyanú árnyékában (USA 1942)

december 8. 18.00 Griffith: Türelmetlenség (USA 1916)

december 15. 18.00 Radzs Kapoor: A csavargó (indiai)

tdupont

"Nekem nincs absztrakt mondanivalóm" - Beszélgetés Mérei Ferenccel

Az 1986-ban elhunyt Mérei Ferenccel, az ismert pszichológussal készített interjút olvashatunk a Magyar Tudomány július-augusztusi számában. Az agresszív viselkedés eredetéről, a férfiasságról beszél az interjú elején Mérei Ferenc, elmondja, hogy az európai kultúrkör antinómiájának tartja, hogy "az egyén lépten-nyomon akadályozva van abban, hogy vágyait megvalósíthassa". A pszichológia szerinte "tapasztalt emberek tapasztalata az emberi viselkedésről". A pszichológus munkáját szubjektívnek tartja, de ezt a szubjektivitást tudatosítása által csökkenthetőnek tekinti. Elmeséli, hogyan jutott el az "együttes élmény" gondolatához, vagyis ahhoz a gondolathoz, hogy egy kis emberi együttes mennyire segítheti a személyiség fejlődését. Beszél a pszichoanalízisről, az elmebetegségről, az önmagát gyógyító pszichológiai betegről. A gyógyítás céljának azt tartja, hogy az ember "jusson örömhöz, tudjon teljesíteni nagyjából a készségeinek megfelelően. ... Ne olyan legyen, mint Ő, olyan legyen, amilyen. Ilyen voltában tudjon integrálódni: minél kevesebb külső szabályozással."

Az 1980 tavaszán készült beszélgetés Mérei Ferenc életében csak angolul jelent meg, most olvashatjuk először magyarul.

Mérei Ferencnek az idei könyvhéten megjelent "... vett a fűvektől édes illatot" Művészetpszichológia című könyvét is mindenki figyelmébe ajánlom.
(Magyar Tudomány, 1987/7-8.)

Pápai Szilvia

Farkas János: A tudás mint társadalmi konstrukció

Farkas János szociológus írásában egy új tudományszemlélet legfőbb gondolatait ismerteti, felhívja a figyelmet ennek többletmagyarázó erejére a hagyományos felfogással szemben.

A tudomány normáit hagyományosan a világról szerzett biztos, objektív ismeretek eszközeinek tartják, s feltételezik, hogy a tudósok ezek betartásával előítéletektől, érdekektől, szenvedélyektől mentesen, függetlenül és önkritikusan végzik munkájukat. Újabb kutatások azonban azt tárták fel, hogy a világról szóló ismeretek sokkal inkább szociálisan és intellektuálisan konstruáltak, mint ahogy azt korábban feltételezték, s inogni látszanak a klasszikus tudományszociológia ama tételei, amelyek univerzális és változatlan normák betartásában jelölik meg a tudás megbízhatóságának garanciáit. A szerző szerint "az ortodox tudásszociológia legnagyobb tévedése, hogy lehetségesnek tartja annak a normarendszernek a meghatározását, amely a kutatóközösségben intézményesülve garantálja, hogy a tudományos tételek megfelelnek a reális fizikai világnak ...", s továbbmegy: "A tudomány interpretációs tevékenységnek bizonyul ..." - állítja Farkas János. "... a tudósok a külvilágról saját változataikat építik fel." A szerző a hagyományos ismeretelméleti megközelítéshez képest rendkívül újszerűnek tartja azt a következtetést, hogy "a világ elsősorban nem azért nem ismerhető meg, ... mert végtelen, hanem főleg azért, mert a társadalmi kölcsönhatások eleve véges és partikuláris konstrukciókat tesznek csak lehetővé." A társadalomtudományok esetében a vizsgálat tárgyának közvetlenebb politikai, ideológiai meghatározottsága következtében a társadalmi szituációk ismeretet befolyásoló hatása erősebb, s a tudósok e területen is elsősorban saját csoportérdekeiket realizálják.

A cikk végén megpróbál megnyugtatni bennünket a szerző: "A tudás bizonytalansága társadalmi eredetű, de mértéke még jelentősen tolerálható, és így nincs okunk rá, hogy végleg kiábránduljunk belőle."
(Magyar Tudomány, 1987/10.)

Pápai Szilvia

Ágh Attila: "Nincs adózás képviselet nélkül"

"No taxation without representation" - ez az angolul megfogalmazott jelszó az amerikai Függetlenségi Nyilatkozat egyik kulcsmondata volt. Mondanivalója ma - az új adórendszer bevezetésekor - számunkra is aktuális. Azt fejezi ki, hogy az adózás nem pusztán "technikai" kérdés, ennél sokkal lényegesebb: az állampolgár és az állam összekapcsolódásának kérdése. A modern társadalomfejlődésben az adózás lényege, hogy kifejezi az állampolgárok támogatását és konszenzusát, s egyben azt az igényét is, hogy kontrolálni kívánja az államgépezet működését. A korai szoci-

alizmusban "nincs adózás - nincs képviselet" elvű rendszer alakult ki nálunk, ahol a gazdasági-társadalmi-politikai hierarchikus hatalmi viszonyok rendszere megfelelt a "nincs adózás" elvének. Ma az adóreform kérdése azt a problémát veti fel élesen, hogy lehetséges-e a "van adózás - nincs képviselet" elvére áttérni, lehetséges-e "az állampolgárt felfedezni mint adóalanyt" az ennek megfelelő politikai képviseleti formák kialakítása nélkül? Ágh Attila szerint ez nem lehetséges: "Az embereket egy radikális váltás részletes programjával kellene megnyerni, s csak utána az adózás, mint áldozatvállalás szükségességére felszólítani." S hogy az adóreform ne csak rövidtávú megoldás, "tűzoltás" legyen, hanem más területek reformjai is kövessék, - így a képviselet országos rendszerének reformja, a demokrácia kiszélesítése is - az eddiginél jóval szélesebb körű, valódi népi vitára van szükség.
(Kritika, 1987/9.)

Pápai Szilvia

Közelkép a Katona József Színházból - riporter Koltai Tamás

"Beszélgetéssorozatunkban a Katona József Színház pillanatnyi szellemi-művészi állapotát igyekeztünk fölmérni szándékosan kitérve egy-egy általánosabb érvényű problémakörre, és szándékosan nem csupán a társulat tagjait szólaltatva meg. Az interjúkra a színház közeli külföldi vendégjátékához kapcsolódva került sor - azóta már Nyugat-Berlinben szép sikert arattak - mintegy előkészítve a párizsi Európa Színházban 1988 márciusában történő fellépést."
A tizedik számban Udvaros Dorottyával, Székely Gáborral és Spiró Györggyel, a tizenegyes számban Ascher Tamással és Zsámbéki Gáborral beszélget Koltai Tamás.
(Kritika 1987/10,11.)

Bulgakov híres levele /fordította:Zappe László/

Bulgakov ezt az azóta híressé vált levelet többek között elküldte Sztálinnak, Molotovnak, Kalinyinnak, s a kormány más tagjainak. Erre a levélre Sztálin Majakovszkij halálának másnapján válaszolt.
Részletek a levélből:
"Miután valamennyi művemet betiltották, sok polgártárs, aki íróként ismer, egy és ugyanazon tanácsot adja nekem. Alkossak "kommunista színdarabot" /a macskakörön idézetet jelent/, ezen kívül forduljak megbánó levéllel a Szovjetunió kormányához, amelyben megtagadom irodalmi műveimben kifejtett korábbi nézeteimet, és kinyilvánítom, hogy mától kezdve a kommunizmus eszméje iránt odaadó útitárs íróként fogok dolgozni.
Cél: megmenekülni az üldöztetéstől, a nélkülözéstől, és a finálében elkerülhetetlen pusztulástól.
Ezt a tanácsot nem fogadhatom meg."
"Kérem a Szovjetunió kormányát, parancsolja meg nekem, hogy sürgősen hagyjam el a Szovjetunió területét feleségem, Ljubov Jevgenyevna Bulgakova kíséretében."
(Kritika 1987/11.)

The Emperor's Triumphant Return - Császár diadalmas visszatérése

/Time, nov. 16./

A színészek angolul beszéltek és feketék voltak, a nézők pedig lengyelek, de ez nem jelentett gondot a varsói Studió Színházban, ahol a bemutatón több, mint 340-en zsúfolódtak össze, hogy megnézzék egy ötszemélyes brit társulat előadását melynek témája mindannyiuk számára ismert volt: egy elszegényített nép diktatórikus elnyomása. A darab ugyanis Ryszard Kapuścinski azonos című kötetének színpadi adaptációja volt, melynek témája Hailé Szelasszié etiópi zsarnok uralmának hanyatlása és bukása.

Ez volt a darab első lengyelországi bemutatója a szükségállapot 81-es bevezetése óta, s ezzel fontos bizonyítéka a lengyel kulturális életben fennálló korlátok lazulásának. A Császár sokáig állandó téma volt Lengyelországban. A regény Kapuscinski tudósításain alapul, melyeket Hailé Szelassziié uralkodásának végnapjairól küldött a PAP hírügynöksége tudósítójaként. 1970-ben cikksorozat formájában jelent meg egy lengyel folyóiratban, majd egy évvel később elkészült egy drámaadaptáció is, amit betiltottak. A Császár nemzetközi hírnevet hozott írójának, hazájában pedig nemzeti hősként ünneplik.

Kapuscinski pillanatnyilag korábbi, a Szolidaritást támogató megnyilvánulásai miatt mellőzött Lengyelországban, jelenleg új könyve befejezésén dolgozik, jövőre pedig egy amerikai egyetemen fog előadni.

A Császár bemutatása az olvadás jele a lengyel kulturális életben, és nem is az egyetlen: nyáron hivatalosan elfogadták az egyik értelmiségi folyóiratot, a Res Publika-t, és egyre több kritikus hangvételű filmet mutatnak be, elsősorban a sztalinizmusról. De vajon értékelhető-e mindez az egész társadalom liberalizálódásaként?

Ryszard Kapuscinski Magyarországon megjelent kötetei:
- Golyózáporban Angola földjén /1975/
- A császár /Magvető, 1981./
- A sahinsah /Európa, 1985./

(az utóbbi két mű az idén egy kötetben is megjelent az Európa Kiadónál.)

(Both Vilmos)

The limits of Glasnost - A Glásznoszty korlátai

/Newsweek nov. 16./

Felfokozott várakozás előzte meg Gorbacsov november 2-i beszédét mind a Szovjetunióban, mind külföldön. Sokan a szovjet történelem eleddig sötét, feltáratlan területének tárgyalását, vagy új értelmezését várták, azonban itt is kiütköztek a glásznoszty, a nyitás korlátai; sokkal inkább nevezhető gazdasági rekonstrukciós tervnek, a peresztrojka propagálásának, mintsem történelmi áttekintésnek.

A sztálini gazdasági rendszer zsákutcáinak feltárásával saját reformprogramját próbálta elfogadtatni, így érthető, hogy a szovjet múlt ismert alakjai közül /Lenin, Sztálin, Trockij, .../ csak Buharin szerepének megítélésében tapasztalható változás, a pártvezetőkről kialakított képet változatlanul hagyta. Úgy tűnik, nem képes átlépni a sztálini örökség korlátait.

(Kata Péter)

TÉLI TÁRSADALOMISMERETI-MŰVELŐDÉSI GYAKORLAT

- Mire a lap megjelenik, a jelentkezéshez, helyválasztáshoz szükséges tájékoztatók, adatlapok átvehetők a Közművelődési Titkárságon.
- Leadási határidő: dec. lo. A későknek, azon kívül, hogy maguknak kell elvinniük az anyagot az Eötvös Klubba, kisebb esélyük van arra, hogy a kívánt csoportba kerüljenek.
- Ha már "együtt van a csapat", azt valószínűleg nem fogják 'szétrobbantani' a gyakorlat szervezői, csak írjátok rá a jelentkezési lapra és jól indokoljátok meg, hogy miért akartok együtt menni és miért oda, ahova. De érdemes jól meggondolni, megéri-e feláldozni a "kaland" izgalmát, más egyetemek diákjainak megismerését az ismerős közgázos társaság kedvéért, hiszen éppen ez utóbbi a gyakorlat egyik legnagyobb erénye. A legjobb megoldás talán az, ha más egyetemekről Te magad keresel társakat - az a fontos, hogy akkor is mindenki írja rá a maga lapjára, hogy együtt szeretnétek menni. A gyakorlat szervezői egyébként szívesen vennék, ha az egy egyetemre járók közül többen összebeszélnének, hogy ugyanazt a problémát más-más helyen fogják megnézni.
- A gyakorlatig a további információkat (vizsgaidőszakban is) postán kapjátok meg, ill. a Társadalomtudományi Klub faliújságára lesznek kiírva, de időnként érdeklődjetek a Közművelődési Titkárságon is!
- Végül előzetes információ céljából közöljük a tervezett helyszíneket. A gyakorlóhelyek téma szerinti csoportosítása csak javaslat, elfogadni nem kötelező. A választásban, a gyakorlóhely megismerésében nagy segítség, ha átnézed az egyes helyekről eddig írt dolgozatokat, amelyek az Eötvös Klubban megtalálhatók. (V. Károlyi M. u. 9.)

Gazdaságpolitika - műszaki fejlesztés - foglalkoztatás - környezetgazdálkodás
Leninváros, Gyöngyös-Mátra, Salgótarján, Vác-Börzsöny-Kemence, Martonvásár MTA, Oroszlány, Tapolca, Szombathely, Győr

Életszínvonalpolitika - jövedelempolitika - szociálpolitika - ifjúságpolitika
Sátoraljaújhely, Eger, Karancslapujtő, Aszód (Dabas, Zsámbék), Seregélyes TAURUS, Komárom-Gyermekváros, Balatonfüred SZOT, Szentgotthárd, Mosonmagyaróvár

Társadalompolitika - településpolitika - igazgatáspolitika - demokratizálódás esélyegyenlőség
Edelény, Hosszvaj, Cered, Cegléd, Mór, Hisbér-Bakony, Sümeg (Nagyvázsony), Vasvár, Nagycenk

Egészségmegőrzés - szabadidő - szórakozás - sport - turizmus - táj- és természetvédelem - életmódreform
Tokaj, Szilvásvárad SZOT, Hollókő, Szentendre, Vajta SZOT, Tata, Hévíz SZOT, Sárvár (Sömjénmihályfa), Sopron-Lővérek-Fertő tó

Művelődéspolitika - tudomány-oktatás - irodalom - művészet - közművelődés - értékmentés
Miskolc, Hatvan, Balassagyarmat, Büdüllő, Székesfehérvár, Esztergom, Pápa, Kőszeg SZOT, Fertőd

Hamvas Béla: Szellem és egzisztencia (Baranya Megyei Könyvtár)

Hamvas Béla (1897-1968) a huszadik század középső harmadának magyar irodalmában és művelődéstörténetében az egyik legjelentősebb gondolkodónak számított. Életműve a legutóbbi évekig jóformán teljesen ismeretlen volt az olvasók előtt. A gyűjtemény azokat az írásait tartalmazza, amelyek a harmincas és negyvenes évek két jelentős folyóiratában, a Pannóniában és a Sorsunkban jelentek meg. A melankólia anatómiája, a Dél és Nyugat Géniusza, a Kierkegaard Szicíliában mellett külön említést érdemel a címadó Szellem és egzisztencia, mely az első mélyre ható magyar nyelvű tanulmány az egzisztencialista filozófiáról.

Hamvas Béla: Silentium; Titkos jegyzőkönyv; Unicornis (Vigilia)

"Hamvas Bélát ma újra felfedezik, és annak is megvan a magyarázata, hogy írása a Vigilia lapjaira kerül. Amit ír, az kétségtelenül nem teológia, mégcsak nem is szigorú értelemben vett filozófia, hanem irodalom, de filozófiai tudattal átszőtt irodalom. Benne van az író szabadsága, érdekességre való törekvése, de főleg az a vágy, hogy az ember kilétéről és felelősségéről mondjon valamit. Nem kész megoldást ad. Az író feladatát inkább abban látja, hogy megdöbbentsen, gondolkodásra, óvatosságra indítson. Ez az összetett látószög magyarázza meg az ilyen többször ismételt kijelentését is: "Nem vagyok vallásos. De teljesen csak a dolgoknak vallásos megértése tud kielégíteni." Nem tisztázza a "vallásos" szó jelentését sem. Nyilván csak arra gondol, hogy nem igazodik a vallás konkrét előírásaihoz. A dolgok "vallásos megértését" már bővebben kifejti, sőt mindvégig ezzel birkózik. Igazi témája az, hogy az embert hozzámérje az abszolút szellemhez, az örökkévalósághoz, Istenhez." (Gál Ferenc)

Égtájak 1987 - öt világrész elbeszélései Európa

A kötet mottója: Több dolgok vannak földön és égen ...
Svetisla Basara /Szerbia/, Saul Bellow /USA/, Horst Bienek /NSZK/, Angela Carter /Anglia/, Gerald Durell /Anglia/, Friedrich Dürrenmatt /Svájc/, Jean Ferniot /Franciaország/, Fazil Iszkander /SZU/, Gert Jonke /Ausztria/, Stephen King /USA/, Samuel Lewin /USA/, Bernard Malamud /USA/, Cynthia Ozick /USA/, Vagyim Sefner /SZU/, Alekszandr Tomov /Bulgária/, Jos Vandeloo /Belgium/ egy-egy, illetve Alberto Moravia /Olaszország/ három elbeszélését tartalmazza az idei kötet.

Géczi János: Vadnarancsok II. (JAK-füzetek)

"Géczi János már az első Vadnarancsok kötetében /Szépirodalmi, 1982/ bebizonyította, hogy nem átlagos beleélő képességgel tud szóra bírni a társadalom perifériájára sodródott, "deviáns magatartású" embereket. Mostani kötete annak a munkának a szerves folytatása: Ezuttal a hazai homoszexualitással foglalkozik, kapcsolatteremtésük változatait, erkölcsi konfliktusaikat tárja elénk. (...) Géczi János nem szorul védelemre, annyit azonban mégis elmondhatunk róla, hogy módszere átgondolt, elemzéstechnikája rendkívül tudatos: felnőtt társadalmat, és felnőtt olvasókat tételez, tárgyszerűségében is mélyen empatikus riporteri-írói megközelítése."

Alfred Alvarez: Házasság után (Európa)

"Irodalomkritikus, költő és író. Két esszékönyvben nézett szembe az emberi boldogtalansággal. Az egyikben az öngyilkossággal, ebben a műben pedig a válással foglalkozik. "A beszélgetésekből megismert élettörténeteket újrateremti, ezért az olvasó nemcsak tanulmányírói, esszéista, hanem regényírói erényeit is élvezheti. Könyvé attól válik izgalmassá, hogy nem mond végleges ítéletet a kerékbe törött életek fölött, viszont ellentétes ítéletek, okok, történetek, sorsok, illúziók, öncsalódások felsorakoztatásával feszültséget teremt, amely gondolkodásra kényszerít, lehetőséget ad a gondolkodásra." (Kopecsni Péter utószavából)

"A TÉLI KÖNYVVÁSÁR KÖNYVEIBŐL" - válogatás - vendégek: László Bencsik Sándor és Mészöly Miklós. December 8-án a Szakszervezetek Fővárosi Művelődési Házában, este 8 órakor. Cím: Bp., Fehérvári út 47.

KINIZSI MOZI MŰSORA:

november 26.: Mario Camus: Aprószentek
27.: Bellocchio: IV. Henrik
28.: Derek Jarmen: Caravaggio
29.: Attenborough: Gandhi I-II.
30.: Révész György: Utazás a koponyám körül
december 1.: Werner Herzog: Bruno vándorlásai
2.: Öksen: Nyáj

A TOLDI MOZI MŰSORA:

november 26. - december 2.
P. Mazursky: Vihar /am./
december 1-2.: Kovacevic: A kém
3-9.: Abuladze: Vezeklés I-II.
4.: Hitchkock: Az ember, aki túl sokat tudott
5.: Fellini: Casanova
9.: Kovacevic: A kém

Stanley Kubrick: Full Metal Jacket

/A film címe lefordíthatatlan - kb. a géppisztoly fém töltényhüvelyét jelenti./ Előző számunkban a Die Zeitből egy filmlistát olvashattatok, melynek 7. helyén Kubrick legújabb, 1987-ben készült filmje állt.

A téma talán elkoptatott: Vietnam. Számtalan filmen láttuk már az újonc kiképzések brutalizmusát, a katonák robottá válását, olyan robottá, akik ölni és meghalni képesek csupán. Kubricknak mégis sikerül erős hatást gyakorolni ránk. Könyörtelenségével, a szavak és a tettek megrázó áradatát zúdítva ránk éri el a megdöbbentő hatást. Ereje a ki nem mutatott érzelmekben van, ez azonban nem a törődés hiánya. Belemeredünk a fájdalom és a halál arcába és nem fordíthatjuk el arcunkat.

Keménység, könyörtelenség, szenvtelenség /a felszínen/, pesszimizmus, fájdalmas realizmus. Mindez Vietnamról, az emberi kapcsolatokról, az őrület formáiról, a nőkhöz való torz viszonyról, a háborúról.

A film összpontosítást és bizonyosfajta ellenállást, tiltakozást kíván a közönségtől - a ponyvaregények és mozigiccsek korában.

/A Films and filming c. lap alapján/

Érdekesség a Films and Filming c. lapból. - Közönséglista az év első felének filmjeiből.

A legjobb film:

1. Hannah and her Sisters
2. Crocodile Dundee
3. Mona Lisa
4. A Room with a View

Gogol: Egy őrült naplója - Játékszín

Az Egy őrült naplójának színre állítása mindig nagy eseménye a színházi életnek. Kamaraszínházi előadásra különösen alkalmas remekmű, melynek előadására mégis ritkán vállalkoznak. Talán a több mint lo éve bemutatott Darvas Iván-féle Pesti Színház-beli előadás nagy sikere elvette volna a követők kedvét? Mindenesetre most Taub János rendező magabiztosan, remek ötletekkel állt elő. Taub János tehetségét már első budapesti rendezése bizonyította. A Vendégség c. Páskándi mű előadásán igen jól érződött a rendező aktív, átgondolt, ötletdús munkája. S így van ez most is. Taub egy újszerű, a magyar színházban ritkán látható mozdulat- és jelzésrendszerrel dolgozik, láttat. Az előadás így nemcsak a szövegre hagyatkozhat, hanem mozdulatokra, váratlan hangsúlyokra, kiemelésekre. Taub kiválóan vezeti Gáspár Sándort, akin szintén látszik a lelkiismeretesség, a munka jelentőségének elismerése.

Ahogy Darvas Iván előadásánál . a gondolatok rajzos megjelenítése jelentett különlegességet, úgy itt ez a gesztusrendszer.

S bár lehet hiányérzetünk - Gáspár hangfekvése, szövegmondása, a folyamat átélésével kapcsolatos fenntartásaink -, az előadás maradandó élményt nyújt, s a közönség is vár-

A SZINHÁZ FELFEDEZÉSE

A színház felfedezése c. sorozatunk egy új kezdeményezés előfutára, melyről bővebben a 19. oldalon található felhívásunkban olvashattok. E sorozatunkkal színházi előadások értékeinek felismeréséhez szeretnénk segítséget nyújtani. A színházi sorozatot Ablonczy László, a Film Színház Muzsika kritikusa segítségével és vezetésével készítjük.

1. témánk - Sütő András: Álomkommandó - Vígszínház

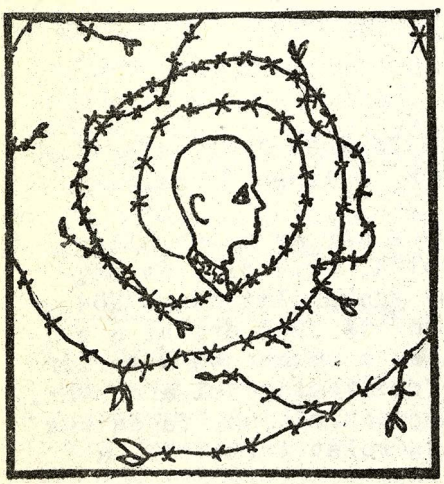

Irói szándék: üzenetadás - újabb és újabb üzenet 2,5 millió magyar egyre reménytelenebb helyzetéről, kiáltás az igazságért, az összefogás szükségességéért, felhívás a segítségre, a közös gondolkodásra. Ez a nemes küldetés, mely megkülönböztetett, kitüntetett helyet biztosít az írónak a magyar közgondolkodásban, egyben persze nehezíti is írásunk lényegét, a tárgyilagos értékelést.

Irói háttér a mű témájához: az író személyes élményei a fasizmussal kapcsolatban (tömegsír, családi tragédiák, saját emlékek). Maga a téma, a fasizmus egyben a párhuzamállításra szolgál. A fasizmus legalapvetőbb jele a megkülönböztetés, az ember ember általi megkülönböztetése. Az erre épülő terrornak, diktatúrának már fokozatai lehetnek. Igy ez a párhuzam a szélsőség felé hajlik, de amint a darabbeli színház illetve a jelen párhuzama kijön és ahogy összefonódik a két tartalom, úgy érvényesül ez a párhuzam a valós élet felé is.

Sütőnél meghatározó probléma az összefogás, a kitartás, a morális tartás. Mennyire tudja az erőszak az egyént emberi értékeitől megfosztani, eltorzítani.

Dramaturgiai előzmények: a színház a színházban játék gyakori és kedvelt forma, s nagy lehetőségeket kínál. Sütő használta már az Advent-ben, de nem ilyen direkt formában. Az álom szerepe Tamási hatása.

Dramaturgiai megvalósítás: a gondolatokhoz és a szándékhoz rendelt dramaturgiai ötlet nagyon jó, de nem érvényesül igazán. Éppen azért, mert ezt a keretet nem tudja teljesen, a keret által megkívántan kihasználni. Ezek a hiányosságok a megjelenítés életszerűségét, hitelességét vizsgálva merülnek fel. Ez egyrészt a dramaturgiai felállítás, másrészt az egyes jellemek megrajzolásának problémáiból áll össze.

Rendezői munka: Sütő darabjainál a pontos gondolatvezetés a fontos. Ezt Sík Ferenc magabiztosan teljesíti, de a színészkiválasztásban, színészvezetésben már problémák adódtak.

Színészek teljesítménye: általában dícsérhető, főleg Kern András. Lukács Sándor viszont nem érzékelteti az élő és darabbeli figurájának kapcsolatát. Zsíros Ági igen felszínes és Szarvas József sem elég határozott - vagy ha igen, kevéssé tudja ezt elfogadtatni rendőrbiztosi szerepében.

AZ AMATŐR SZÍNHÁZAK MŰSORÁBÓL

Szkéné:

-Egy mondat... - a Kodály Kamaratánc Együttes bemutatója - nov. 26., 29. 2o.oo
-Esterházy Péter:Töredék -a Térszínház előadása - dec. 5., 6..2o.oo
-Szilágyi Domokos kényszerleszállásai - Dóczy Péter és Lőrinszky Attila estje - dec. 7. 21.3o
- a Gayan Uttejak Mandal koncertje - dec. 9. 2o.oo
-Tájkép - a Gödöllői Stúdió bemutatója - dec. 5. 6. 2o.oo - R-klub!

Egyetemi Színpad

-A láthatatlan írás - a Forrás Kör Áprily Lajos estje - nov. 28. 19.oo
-A Makám együttes új zenei műsora - nov. 29. 19.oo
-Biztató - József Attila emlékezete - Emlékműsor a költő halálának 5o. évfordulóján - dec. 4. 19.oo
-Rózengildék huntzutságai, avagy Dromlet drák királyfi - ősi drák legendák nyomán írta: Sekszpír Vilmos - dec. 7. 19.oo

TÁMPONT AKCIÓ!!

Csurka István: Vizsgák és fegyelmik - Pesti Színház - dec. 6. 19.oo

/Ismertető az előző számban!/

A darabhoz kapcsolódóan várhatóan dec. lo-én Csurka István a Támpont-Stúdió vendége lesz.

A TELEVIZIÓ MŰSORÁBÓL:

- nov. 27. 17.o5-től: A Zweites Deutsches Fernsehen a Magyar Televízió II. csatornáján - a műsort különösen a nyelvtanulóknak ajánljuk, feliratos filmet is vetítenek:
  22.25: Fordulatos fordulatok
- dec. 2. 21.25: Schwajda György: A szent család - a Katona József Színház és az MTV koprodukciója - 2. műsor
- dec. 3. 22.3o: A Things együttes a Videoton Interjazz Fesztiválon - 1987 1. műsor
- dec. 6. 15.4o: "Menni kell, menekülni valahová" - Csáth Géza emléke - 2. műsor
  18.15: Gondolkodó arcképcsarnoka: Marx György fizikus - 2. műsor
  2o.1o: Csáth Géza: A Janika - Tragikomédia két részben - az MTV Szegedi Stúdiója és a Szolnoki Szigligeti Színház közös produkciója

A Janika több szempontból is a tavalyi színházi évad egyik csúcsteljesítménye. Már Csáth Géza színműve kínálja a nagy előadás lehetőségét, hisz Csáth - az elfeledett zseni, iszonyatos érzékenységgel, nagy szellemiséggel megáldott író - dramaturgiai felépítése, jellemábrázolása, feszültségteremtése kiváló. Csáth-hoz persze megfelelő partner, azaz rendező kell, aki át tudja venni szellemiségét, és ilyen bizony kevés van. Ezen kevesek egyike Fodor Tamás, kinek nagy szerepe van abban, hogy a Szolnoki Színház tavaly az évad legjobb előadásait produkálta. Két színészi alakítás is növeli az előadás értékeit. Kézdy Györgyé, aki még mint vendég játszott a társulatban, de előadásbeli sikerén felbuzdulva az ősszel Szolnokra szerződött, és a fiatal Tóth Józsefé, akiben egy a szerepeit mélyen, belülről átélő, azokat biztos kézzel irányító színészt ismerhetett meg a magyar színházi társadalom, s akit Kézdyhez hasonlóan több színikritikus a legmagasabbra értékelt évad végi országos összegzésében.

A program aktualitása Csáth Géza születésének loo. évfordulója

— ♪♪ — NAGY NÓRA — KOMOLYZENE

December 1-jén kedden délután 1 órakor a Nemzeti Galériában ad hangversenyt az Amadinda ütőegyüttes. Repertoárjukon reneszánsz művek szerepelnek.
Ugyancsak december 1-jén a Zeneakadémián /este fél 8-kor/ Peter Williams /USA/ csemballóestje hallható. A művész Bach és Scarlatti műveket játszik.
December 4-én pénteken este 7 órai kezdettel Pege Aladár nagybőgő-esttel lép közönség elé a Vigadó kamaratermében.
December 5-én szombaton délelőtt 11 órakor a Liszt Ferenc Kamarateremben / VI. Vörösmarty u. 35. / Liszt Ferenc arcképe előtt címmel Bőhm Edit előadóművész és Kertész Lajos zongoraművész összeállítása hallható Liszt Ferenc műveiből, , Írásaiból és a kortársak megemlékezéseiből.
December 6-án vasárnap a Zeneakadémia kistermében a Bakfark Consort lép műsorával a közönség elé.
December 7-én hétfőn Kereskedő Tamás és Pozsgai Zoltán négykezes és kétzongorás hangversenye hallható a Zeneakadémia kistermében.
December 11-én pénteken este két érdekes hangversenyre is szeretném felhívni a figyelmet. Az egyik a 18o-as csoport estje, ahol a Tomkins Énekegyüttes lép fel vendégként. Ez este 6 órai kezdettel hallható a Bartók Emlékházban / II. Csalán u. 29. /. A másik pedig a Liszt Ferenc Kamarazenekar hangversenye, mely fél 8 órai kezdettel hallható a Zeneakadémián. A műsoron Rossini, Haydn, Mendelssonh művei szerepelnek.

— ♪♪ — KÖNNYŰZENE

KONCERT

TEST DEPARTMENT - Petőfi Csarnok - 1987. nov. 27.

Démonománia. Ez az új Test Department program címe. Három év után ismét visszatér Budapestre a legendás zenekar. A Démonománia ősbemutatóját a spanyolországi Valladoidban tartották egy inkvizíciós időbeli kolostor romjai között.
De mi is az a Test Department? Nem egy hagyományos zenekar, de egy komplex zenei művészeti akció. Az energia, a zene, a film és a látvány egy sajátos ötvözete. A fémhordók, a roncsok és a fémlemezek, az elementáris kalapálás, a meztelen karokban dagadó erek, a vásznon lezajló militarista pillanatok, a sztrájkoló munkástömegek egy féktelen, határtalan káosz látszatát adják. De mindez egy sajátos életfilozófiára épül, tiltakozás a közhelyekben vergődő emberi viszonyaink technicizálódott kapcsolataink ellen.

ÚJ LEMEZEK

Bryan Ferry: Bete Noire

Ferry "fekete bestiája" legalább olyan jó, mint legutolsó albumai - egy kiválóan elkészített popalbum, melynek egyetlen meglepetése Johnny Marr (The Smith) néhány vendég-akkordja.

The Housemartins: The People Who Grinned Themselves To Death

Egyszerűen csak annyit lehet róla mondani: nagyon jó. Hogy miért fogadja el az ember tőlük azt angolul, amit esetleg más nyelven már nem - "szociálrealizmus, apartheid-ellenes kampányok, protestsong-ok és apokalipszis a szobában ... ?" Talán, mert a popzene a vérükben van, szövegeiket pedig ésszel írják.

Sting: ... Nothing Like The Sun

Mit nem tud Sting? Egy tucat filmet forgatott, Brecht and Weill-t énekel, popkitüntetésekkel halmozzák el és a "Nemzetközi Amnesztiáért" lép fel. Új lemeze 12 dallal dupla lemezként került piacra, a szövegeket két nyelven is közlik, minden számnál a művész szándékainak részletes ismertetésével - Eric Clapton, Mark Knopfler kíséretével. Sting a világot hordja vállain, ő a popszakma nagy tanára. Mit óhajtanak az urak?? Talán egy Shakespeare-sort a "Sister Moon"-ban? Vagy legyen egy Jimi Hendrix átdolgozás Gil Evans kíséretében? Vagy "Little Wing"? ... Természetesen marad még hely Sting színes jazzbandájának, hogy a legmagasabb színvonalon játsszanak, hogy 4 perc 58 másodperc alatt helyére tegyék a történelemtudományt.... Természetesen van legalább 3-4 sláger a lemezen.

VENDÉGÜNK

MÁRTA ISTVÁN

"Miből van a zene?! Mozgásból?! Fényből? Hangból?" Márta István, aki végzettsége szerint zeneszerző és tanár. Különös zenei részvétel ez, lemeze A HANGNAPLÓ... érdekes-színes pillanatsor, dokumentumok, érzés-zajok ... hangok.

"Nincs határunk: az emberi gondolat is zene, a természeti kép a legravaszabb gépbalett, a madárfütty és a helikopterlárma is irodalom. A endteremtő képzelet számára minden költészet lehet, ami létrejön. Mindent meg kell csinálni. Van-e még emberi természetünk?"

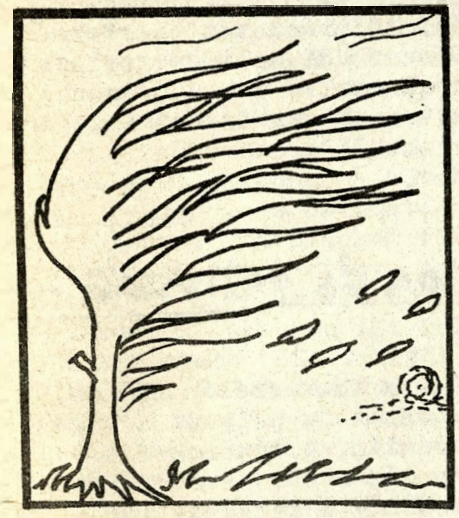

Mit sorol hát a hangnapló?

Nem tudok nektek szerzősorokat és legfontosabbakat megnevezni ...

Steve Reich, Ph. Glass, Frideric Rzenvski, az afrikai, gamellán, indiai zenék - a "lengyelek" W. Lutostamski - Z. Kranuze az Új Zenei Stúdió műhelymunkái épp úgy, mint a középkor, reneszánsz, barokk vagy a XX. századi kezdeti avantgarde gazdag zenetárai; Eric Satie művei a Kortárs komoly és rock-elektronikus zenei irányzatai ... Időnapló, kép és gondolatjelek -hangok története, érzéseinkben. És mindez mégsem arról szól, ami Volt és legkevésbé sem, ami Lesz, mi mind a Jelen zenénket írjuk, "végtelenítve"/?/ egyetlen "lemez"korongon. Márta István lemeze még "SZIVEINK" - 1985, illetve mint közreműködő "18o" -1983- 18o-as csoport, WYX - 1983 kislemez Moldvai Csángók Magyarországon - 1987, Das Mandell Quartett "Alte und neue Musik" - 1984, Amadinda -1987. Dés László, a Bikini, az Európa Kiadó, a Makám, Muzsikás együttesek lemezein.

A Támpont Stúdió jövő félévi tervei között:Márta István TÁNAD A SZÉL - KAPOLCS RIADÓ című műsor megrendezése. Közreműködők: Dés László, Bernath/y/ Sándor, Szkárosi Endre.

KELEMEN SÁNDOR

KITEKINTÉS

Október végén és november elején rendezték meg Ostravában a Színház ma'87 c. színházi seregszemlét. Ha akadt volna olyan színházi kritikus, vagy nézo, aki csupán három jellegzetes darabot néz meg az idén, akkor pontos képet kapott volna a csehszlovák színházi kultúra pillanatnyi állapotáról. Miért éppen kettőt kellett volna csak megnéznie? S melyik kettőt kellett volna?

A profi színházak közül az idén elsőnek a prágai Nemzeti Színház mutatkozott be az ostravai színházi fesztiválon. Oldrich Danek:On Jan /Vy ste Jan/ című drámája nyitotta meg a találkozót.

A prágai Nemzeti Színház a legkézenfekvőbb, s ebből adódóan felszínes aktualizálással elkészített előadásában Vaclav Hudecek rendező pusztán reprodukálja Danek drámai feszültséggel, mély intellektussal teli, örök erkölcsi kérdéseket megfogalmazó drámáját.

S az ellenkező pólust képviselte Boleslav Polivka szerzői színháza. A világhírű mozgásművész és színész a brnói Divadlo Na Provázku együttesével Szeánsz címmel saját maga által írt és rendezett játékot alkotott. Az sem véletlen, hogy a pantomimet, a hagyományos drámát és a bábjátékot szintetizáló előadásnak a főszerepét is ő játszotta el. Olyan összetett szellemi anyagot hozott létre, amelyben - a művész küldetéstudatát kifejezve - egyszerre volt azonos önmagával és a nagy mozgásművész-elődjével, a cseh származású Debureau-val.Mindehhez olyan tárgyi környezetet terveztek,amely az álombeli jelenetek füzéreként folytatódó történet különös színhelye lett.

E kettő előadásból tehát meg lehet vonni az idei fesztivál mérlegét.

Belgrádi Jazzfesztivál Chick Coreaval

Ha Chick nem jött volna, nem lett volna sok értelme az idei fesztiválnak. Mert a jobb napokhoz szokott közönséget ugyancsak elkényeztették a szervezők, főleg a 7o-es években, amikor minden fesztivál minden egyes napjára jutott egy-két zenész a világnagyságok közül, most pedig egy világnagyság és néhány második-, harmadik ligás zenész lépett föl a háromnapos rendezvényen.

Chick Korea akusztikus triója fantasztikus volt. Ennek a triónak a hangversenyét, amelyben Dave Weckel dobolt és John Patitucci bőgőzött, Chick Corea pedig zongorázott, a Száva Kongresszusi Központ nagytermében tartották meg október 3o-án, táblás ház előtt. Három fiatal, ízig-vérig profi zenész tökéletes összjátékának volt szem- és fültanúja a több ezer főnyi egybegyűlt publikum.

A többi hangversenyt és a jam session-öket a belgrádi ifjúsági ház nagytermében és könnyűzenei színpadán bonyolították le...Axel Donner NDK-beli zongorista kvartettje jellegtelen volt, a bolgár Jazz Limia Groupnak csak a dobosa, Radul Nackov érdemel említést, az osztrák Anaco ga nevű együttesnek szinte semmi köze a jazz-hez. /Majdnem üres nézőtér előtt adták elő műsorukat./

/Belgrádi Tévéújság november 6./

KELEMEN SÁNDOR

KULTÚRA ÉS GAZDASÁG

Az egyetem és az iskolák a tönk szélén állnak. A Danak szerint a legrosszabb a helyzet a zágrábi Színművészeti Akadémián. A tanárok fizetése az év első felében még a 25o ezer dínárt sem érte el és azóta nemhogy növekedett volna, inkább csökkent. A docensek személyi jövedelme sokkal kisebb, mint a tanároké, az adjunktusoké pedig közel 3o ezer dínárral alacsonyabb a vállalati takarítónőkénél. A színművészeti akadémia után következik az építészeti, az orvostudományi és a technológiai kar. Valamivel jobb a helyzet azokon a karokon, amelyek valamilyen formában együttműködhetnek a társult munka alapszervezeteinek valamelyikével. A Bölcsészettudományi Karon viszont az alkalmazottak majdhogynem 24 %-a szociális segélyre szorul.

A nyomorúságos megélhetés következménye az, hogy az oktatás színvonalát mind nehezebb fenntartani. A tanárok kénytelenek tiszteletdíjas munka után szaladgálni és a tanítással nem sokat törődnek: Horvátországban a tudósok közel fele vállal másod-, vagy harmadállást. A mellékállásokban is sokat kell dolgozniok, mert a tiszteletdíj is csekély. A legszínvonalasabb munkáért is legfeljebb, ha 8oo ezer dínárt kaphatnak honoráriumként.

A középiskolák és az általános iskolák helyzete még rosszabb. A legutóbbi fizetésemelés pillanatnyi gyógyírt hozhat legfeljebb a bajokra, mert az inflációval nem lehet lépést tartani, A pedagógusok helyzetén az sem enyhített, hogy pótlólagos segélyben részesültek. A zágrábi Prvomajska Műszaki-Oktatási Központ például a dekképviseleti szervének közbenjárása folytán havonta 62 millió dínár rendkívüli támogatást kapott, ám csak a tanárok személyi jövedelmének fönntartásához legkevesebb 76 millió dollár értékű dínárra lenne szükség, és akkor még nem esett szó a többi kiadás előteremtéséről. Éppen ezért nincs abban semmi meglepő, hogy a tanárok, hacsak tehetik, elmenekülnek az iskolákból, mert máshol fedezni tudják a megélhetésüket. Az alsó- és középfokú tanintézetekben már szembetűnővé kezd válni a pedagógus hiány.

/A Danak, a Vjesnik és a Magyar Szó különböző számaiból/

HI A TITKA?

KÉRDEZTÜK HÁMORI BALÁZSTÓL

"Ez kérdi: Mi jön ezután?
Az kérdi: Helyes-e így?
A szabad ember és a szolga
ebben különbözik."

Theodor Stormnak ez a kis négysorosa úgy gondolom mindennél világosabban utal a tudásszerzés legfőbb mozgatórugójára: a szabadságvágyra. Szabadok akarunk lenni, nem akarjuk, hogy félelmektől megnyomorítva várjuk: Mi jön ezután? - mint annyian teszik nálunk is ezekben a hetekben-hónapokban. Nem törődünk bele a sodródásba, abba, hogy csak úgy megtörténjenek velünk a dolgok, hogy gyalogok legyünk egy sakktáblán.

A kiszolgáltatottság elkerülésének egyetlen módja van: a tudás. A "Helyes-e így?" kérdés feltevése akkor értelmes, ha tudjuk mire kell pontosan rákérdeznünk, tudjuk hol vagyunk, merre haladunk, miért jutottunk ide. Egyébként csak céltalan hőzöngés, formátlan-alaktalan sehova sem vezető elégedetlenség a fennálló megkérdőjelezése. A tudás a szükségszerűségek, a cselekvési lehetőségek felismerése, egyben állásfoglalásra, kiállásra, áldozatra kötelező "nemesség". A valódi, mélyen gyökeredző tudás az öntudat forrása. Az öntudaté és nem az éntudaté, hiszen az ilyen tudás sohasem válhat magánvagyonná, "társadalmi tulajdon", amely a közönséghez kapcsol bennünket: forrását és felhasználását tekintve egyaránt. Tudásunkat a tágabb értelemben vett közösségtől: nemzetünk és a világ élő és holt nagyságaitól szerezzük, de az "utca emberétől" is: a külvárosi autóbuszon zötykölődő fáradt munkásoktól, a világ végén kínlódó, világot megváltani akaró TSZ-elnöktől, sőt urambocsá még az újságok szürkén megfogalmazott híreiből is. Számtalan tudóserecske fut össze bennünk, hogy valami teljességé, egésszé válva ismét szerteágazzék: a mi hozzájárulásunk is csak ebben a folytonos áramlásban születhet meg, amelyben közvetítők vagyunk.

De a tudás, az ismeret morális jelenség is. A tudás tisztesség. A butaság, a tudatlanság kicsinyes, gyűlölködő, ravasz, rettegő és rettegést keltő. A tudás nyílt - ez a lényege: érzékelő antenna, amely a világ minden emberi dolgára irányul, amelytől semmi sem idegen, semmit sem közösít ki, semmit sem ítél el eleve. Meg akarja érteni a dolgokat, nem pedig ítéletet mondani felettük. A tudás, a műveltség a tolerancia és az együttműködés szinonimája. Ha már verssorokkal kezdtem, hadd fejezzem is be azzal - Kavafisz [illegible]aival - mondanivalómat.

"... meggyőződésünkre vonatkozólag
ezt mondta az üresfejű Julianus: Elolvastam,
megértettem
elítélem. Mintha ez a nevetséges ember
megsemmisíthetett volna minket az "Elítélem"-jével!
Holott nálunk... nincs helye efféle
okoskodásnak. "Elolvastad, de meg nem értetted,
mert ha megértetted
nem ítélted volna el" - feleljük rá azonnal."

TÁRSADALOMTUDOMÁNYOK

Mit olvasson egy leendő közgazdász FILOZÓFIÁ-ból? - Ezúttal a listát Dr. Kerékgyártó István, a filozófia tanszék tanára segítségével állítottuk össze.

1. Lendvai L. Ferenc - Nyiri J. Kristóf: A filozófia rövid története (Kossuth, 1981)
2. Epiktetosz: Kézikönyvecske (Európa, 1978)
3. Sztoikus etikai antológia (Gondolat, 1985)
4. Augustinus: Vallomások (Gondolat, 1982)
5. Kant: A tiszta ész kritikája (Akadémiai, 1981)
6. Marx: Gazdasági-filozófiai kéziratok 1844-ből
7. Kierkegaard: Vagy-vagy (Gondolat, 1978)
8. A Budai Kör filozófiája (Gondolat)
9. Módszer, történelem, egyén - Válogatás Jean-Paul Sartre filozófiai írásaiból (Gondolat)
10. Althusser: Az elmélet forradalma (Gondolat)
11. Tőkei: Kortársunk-e Marx (Kossuth, 1984)

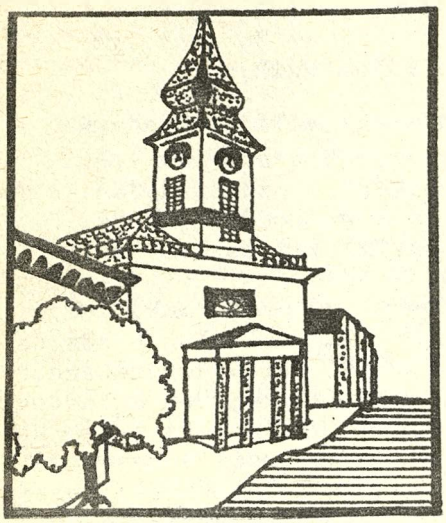

Az új rovat címe természetesen Budapestre utal, a mi városunkra, amelyet nem lehet nem szeretni. Azt tervezzük, hogy minden számunkban felhívjuk a figyelmeteket egy-egy fontos térre, útra vagy épületre, amely mellett gyakorta figyelmetlenül szaladunk el, anélkül, hogy tudnánk, miről mesélhetnének a kövek. Most először a mindannyiunk által naponta többször is "látogatott" Kálvin térről essék szó Siklóssy László: Hogyan épült Budapest, 1870-1930. Bp.. 1931. Fővárosi Közmunkák Tanácsa - ÁKV Reprint sorozat műve alapján.

"Belső körutunk szabályozása lehetővé tette, hogy a Nemzeti Múzeum vidéke is méltó legyen amaz épületekhez, amelyekhez a Széchenyi-család, József nádor és a kiváló építész, Pollack Mihály neve fűződnek. A régi Széna-térből Kálvin-tér lett...

A Közmunkatanács szabályozó tevékenységét természetesen nyomon követte az építőkedv. Porból, sárból, pocsolyából lett körút, vityillóból palota. Szemléltetően ír a a témáról Hevesi Lajos:

" A Múzeum-utca a városnak nem csak legsötétebb, de legtisztább utcája is volt. Igaz, hogy egyetlenegy óriási pocsolyát képezett minden ., melyben regényes körvonalú szemétdombok tükröződtek. A Két Pisztoly volt benne az egyetlen ház. A Két Pisztoly-ra nézve az utca szomszédsága különös fontossággal bírt azért, mert benne minden éjszaka rablások és gyilkosságok szoktak előfordulni, amely közhaszontalan vállalatokban tettleges és résztvevő t. c. közönség a Két Pisztoly törzsvendégkarának magvát alkotá. De ah, e szép patriarkális idő nem tarthatott örökké. Uj évtizedek jövének új emberekkel és új szállodákkal. Szemlátomást satnyult a világ; ... otthontalan, idegenszerű, rideg lett Pest. A Két Pisztoly sokáig ellenfeszült a korszellemnek, bár hiába. Körülötte ezalatt csodák és jelek történtek. A Széna-tért kirakták kőkockákkal s a józsefvárosi majorosok már szinte világvárosiasan dübörgést csaptak, mikor reggelenként tejesteli sajtárokkal vágtattak be a városba. A Múzeum-utcában meg lerakták a gáz csöveit, sőt Isten bocsá: házakat is emeltek benne. Magyar mágnások telepedtek meg benne és rakának maguknak palais-okat és palazzokta, ákombákom monogrammokkal, rácsazatos, erkélyes, csarnokos, parkos és stílusos palotákat ..."

Igy lett a Kálvin-tér - ékszerül kapott szökőkútjával és szép kilátásával a Nemzeti Múzeumra, majd később a Ferenc József-hídra - megbecsülendően érdekes pontja fejlődő fővárosunknak. ...

E téren a forgalomnak, nem az üdülésnek igényeivel kellett számolni, amelyre amúgy is ott volt közvetlen közelben a Múzeumkert. A Tanács tehát a Kálvin-tér rendelkezésre álló területét ... árucsarnok építésére kívánta berendezni . ... A Főváros azonban maga kívánt árucsarnokot létesíteni, később pedig e tervének elejtésével a teret parkírozni kívánta s a park közepén egy kioszkot építeni. ... A Kálvin-térre kiosz : nem került ugyan, idővel azonban külöféleképpen eléktelenült. Kávéházzá épült ki az ott lévő illemhely, majd Róbert bácsi, a kiutasított "emberbarát" ütötte itt fel tábori konyháját. ...A Vámház-körút felé esztétikai élvezetünket már megrontja a múlt század elejéről való alacsony kis templom és magas modern épületek aránytalansága. ...

Külön tragédiája van a szökőkútnak, ennek a rendkívül eredeti alkotásnak, Ybl Miklós a Fessler Leo közös művének. E kutat a Fővárosnak ajándékul szánta a Pesti Hazai Első Takarékpénztár, amely Ybllel építette ott bérpalotáját." A híres Danubius kút jelenleg az Engels téren látható.

- APÁTI MIKLÓS (FILM SZÍNHÁZ MUZSIKA) — TAPSREND —

L. Z. tekintete

Értékőrző szemérmességgel hordta össze - és: ki - e könyv anyagát Ablonczy László. Kollégájaként tanusíthatom: esze ágában sem volt holmi pénzkeresés, mikor bő anyagát gyűjteni kezdte, majd mikor bő anyagát rostára dobta. Latinovits Zoltán élet- és művészpályája sokakat megigézett, azokat is, akik egyébként nem tudtak mit kezdeni személyével, nézeteinek futurikus dinamikájával. Képek, lemezek, filmek őrzik alakításainak egy tört - félbetört - részét. E részletek mögött azonban ott áll a társadalmi, a közösségi ember, akit egy szűk hatalmi klikk és magát szocialistának mondó szolgahad tett tönkre úgy, hogy fiatalon kellett elpusztulnia. Életre-halálra vívott küzdelem volt ez, s nem volt kétséges, ki lesz majd a vesztes. Latinovits Zoltánnak csak szurkolói lehettek, hatalmi poszton lévő támogatói nem, mert nem állhattak ki hívei a nyilvánosság intézményesült porondjaira. /Jellemző: még Pozsgay Imre, akkori kulturális miniszter se tehetett érte sokat, pedig tisztelte-becsülte./

Ez a művészi-politikai rémregény itt dokumentumokká, szerkezetekké egyszerűsödik le. Ablonczy keveset kommentál, hagyja a tényeket beszélni. Vádirat és higgadt tanúvallomás ez, pszichologizálástól mentes társadalomrajz egy olyan múltról, ami még mindig ijesztően közel van. Aki az ötvenes, hatvanas, hetvenes évek szárnyszegő machinációira kíváncsi, mára is érvényes tanulságokhoz juthat. Nem arra, hogy "kérem, a zseniket sose értették meg", de inkább arra, hogy e nemzet géniuszai mindig is pontosan értették saját korukat; s az ország néhány vezetőjének szemében ez sulyosabb bűnnek számíthatott, mint a lopás, a rablás, a korrupció, a szándékos léleköles. A könyv hasznos kiegészítője a Ruttkai Éva-interjú és Cserhalmi György megrázó erejű vallomása.

- "A MŰVÉSZETI ÁGAK FELFEDEZÉSE" — FELHÍVÁS —

A "Támpont" a jövő évtől az egyes művészeti ágakban közölt ajánlásait szeretné egy új sorozattal kiegészíteni. Ezen írások célja a művészeti ágak "felfedezése" lenne. Azaz pl. hogy kellene néznünk egy színdarabot, filmet, mit kellene belőle észrevennünk, hova kell elhelyeznünk stb.

Az írások egy-egy beszélgetés összefoglalásaként készülnének. A beszélgetéseket, vitákat egy-egy szakember vezetné. A fent meghatározott célt, azaz a látásmód, az elemzés megfelelő kialakulását, egyes művek megítéléséhez, apró szépségeihez való közelebb kerülést egy-egy konkrét művön, darabon keresztül szeretnénk elérni. A beszélgetéseket, tanulságokat összegeznénk, és az írást megjelentetnénk lapunkban.

Az egyes körökbe 6-8 hallgatót várunk. Egy személynek több kör látogatására is lehetősége van.

A meghirdetett körök: színház, film, szépirodalom (magyar ill. világirodalom), képzőművészet, komolyzene, rocktörténet, Biblia.

A jelentkezéseket dec. 16-ig várjuk a Közgazdász szerkesztőségébe (I.193). További információt is ott kaphatsz.

Támpont

Önkényeskedésünk ezúttal odáig terjed, hogy rendhagyó módon egy kicsit a lapszemlével konkurrálva/ egy nov. 16-i Magyar Nemzet cikkről szeretnénk írni, majd az ott már megjelent Nyilatkozat szövegét mégegyszer figyelmetekbe ajánlani.

A cikkben Pozsgay Imre nyilatkozik az állampolgári öntevékenységről, az egyesületekről, továbbá -megtörve végre az egyhónapos hallgatást- a Lakitelki találkozót is értékeli. A köztudatba "ellenzéki összejövetelként" bevonult találkozót a MSZMP főtitkára is a nemzet sorsát jobbítani akaró, s ezért tenni is kész értelmiségiek, írók, művészek, közgazdászok fórumának tekinti, s úgy gondolja, a hatalomnak is érdeke, sőt bizonyos fokig kötelessége az együttműködés a " baj elhárításán munkálkodni akarókkal".

Úgy gondoljuk, hogy a találkozó és a Nyilatkozat a sorsunk alakításában való részvétel iránti erősödő igény markáns megnyilvánulása, amely a társadalom minden felelősen gondolkodó tagját számadásra kell hogy késztesse.

A Nyilatkozat:

"A magyar szellemi élet több, mint másfélszáz tagja baráti eszmecserére gyűlt össze 1987. szeptember 27-én, vasárnap Lakitelken. Erre a találkozóra meghívták Pozsgay Imrét, a MSZMP főtitkárát.

A magyarság történelmének egyik súlyos válságába sodródott. Népmozgalmi erejében megroppant, önhitében és tartásában megrendült, kohéziójának kapcsai tragikusan meglazultak, önismerete megdöbbentően hiányos. Összeomlással fenyegető gazdasági válságnak néz elébe. A magyar etnikumot példátlan széttagoltság sújtja. Nemzetünknek nincs közösen vállalható jövőképe.

Az országot megrázó társadalmi-gazdasági válság, a demokrácia, a politikai intézményrendszer elégtelensége, a közerkölcs súlyosbodó gondjai, a kulturális élet, a közoktatás aggasztó tünetei, megmaradásunk gondjai kaptak hangot az eszmecsere során.. A magyarság esélyeit kutató jelenlevők és felszólalók a józanság és megfontoltság jegyében igyekeztek mérlegelni a kilábalás és a kikerülhetetlen megújhodás, az igazán hatékony reformok módozatait.

Az ország és a magyarság sorsáért érzett felelősségtől áthatva, az egybegyűltek szükségesnek és időszerűnek érzik olyan keretek létrehozását, amelyek arra szolgálnak, hogy a társadalom tagjai valódi partnerként vehessenek részt a közmegegyezés kialakulásában. Viták után a résztvevők egyetértettek abban, hogy egy ilyen közmegegyezés csak valamennyi progresszív társadalmi erő összefogásával teremthető meg. Az a véleményük, hogy csak társadalmi részvétellel lehet megoldani a válságot, mégpedig mind a társadalom, mind az ország politikai vezetőinek részvételével. A politikai és társadalmi szervezetek jelenlegi rendszerében nincs biztosítva az önálló és független nézetek kifejtése. Ezért javasolják egy magyar demokrata fórum létrehozását, amely a folyamatos és nyilvános párbeszéd színtere lehetne. Egy ilyen fórum alkalmas lenne súlyos gondjaink megvitatására, egy-egy témakör elemzésére, alternatív megoldási javaslatok elkészítésére. Ezt a fórumot a résztvevők nyitottnak képzelik, egyszerre demokratikus és nemzeti szelleműnek. Munkájában különböző világnézetű és pártállású emberek együttműködésére számítanak. Fontosnak tartanák, hogy ezeknek az eszmecseréknek és elemzéseknek az anyagát megismerhesse az ország közvéleménye. Ezért szükségesnek érzik alkotmányos keretek között működő, független sajtóorgánumok létrehozását.

Hisszük, hogy a megújhodás erőinek széleskörű összefogásával kijuthatunk a válságból."

Szeretnénk hinni, hogy a fentiek valóban a tájékoztatás demokratizálódási folyamatának tekinthetők.

Both Vilmos-Kata Péter

BEMUTATJUK A BETHLEN GÁBOR ALAPÍTVÁNYT

Néhány hete adták át a Bethlen Gábor Alapítvány díjait az Országos Széchenyi Könyvtárban megrendezett ünnepség keretében. Az újságok rövid híradásban számoltak be az eseményről, pedig indokolt lett volna a bővebb tájékoztatás, hiszen nagyon keveset tudunk arról, hogy mi az Alapítvány célja, kik hozták létre, kik az eddigi díjazottak.

" 1979 Karácsonyán Illyés Gyula kezdeményezésére egy Bethlen Gáborról elnevezett Alapítvány létrehozását határoztuk el írók, tudósok, művészek- számszerint hatvanöten. A fejedelem születésének négyszázadik évfordulója érlelte meg a felismerést: égető teendőink természete bethleni munkát kíván. Olyan tehetséget, hűséget, szívósságot, bölcsességet, amilyennel ő - nagy veszedelmek között - Erdélyt oltalmas várrá, a benne élő nemzetiségek és felekezetek otthonává építette. Alapítványunkkal az ilyen képességek és szándékok feltételeit szeretnénk jobbítani. Azokat a vállalkozásokat óhajtjuk ösztönözni és támogatni, határainkon belül és azokon túl, melyek a magyarság történelme során felhalmozott értékeit tudatosítják, hitelesen értelmezik, őrzik és gyarapítják, s amelyek e térség népeinek megbékélését elősegíthetik.

... a Bethlen Gábor Alapítvány ... alapösszegét, mint alapítók Csoóri Sándor, Illyés Gyula, Kodály Zoltánné és Németh Lászlóné ajánlották fel. Ennek gyarapitása révén kell összegyűlnie annak az összegnek, melynek kamataiból a Bethlen Gábor Alapítvány az alapító okiratban rögzített célok elérését ösztönözheti, tehát - állampolgárságra való tekintet nélkül - díjakat, ösztöndíjakat és megbízási díjakat adhat."

/részlet az Alapítvány 1985-ös felhívásából./

Először 1986-ban gyűlt össze a megfelelő összeg, melynek kamataiból ki lehetett adni a díjat. Elsőként Domokos Pál Péter bácsi, az ismert csángókutató néprajztudós részesült az elismerésben. Idén már három díjazott volt: Király Károly, aki 1972-ig a Román Kommunista Párt legfesőbb szintjén dolgozott, majd lemondva tisztségéről, az erdélyi magyarság ügyének egyik szószólója lett, 1978-ban memorandumot intézett a K.B.-hoz, aminek következményeként kényszerlakhelyet jelöltek ki számára, Jelenleg a marosvásárhelyi konzervgyár igazgatója. Sajnos a díj átadásán nem tudott jelen lenni. Zbigniew Herbert, a világhírű lengyel költő ugyancsak levélben köszönhette meg az elismerést, mivel betegsége megakadályozta az utazásban. A harmadik díjazott Szabó T. Attila, aki néhány héttel a kuratórium nyár végi döntése után elhunyt, s így posztumusz díjat kapott. Erdélyi nyelvtudós, akinek nevéhez olyan kiemelkedő etimológiai munka fűződik, mint az Erdélyi Szótörténeti Tár kötetei.

Az Alapítvány tőkéjének pillanatnyilag 60%-a származik itthoni adományokból, a fennmaradó rész külföldről érkezett. Tagjai az alapítókon kívül is ismert közéleti személyiségek, írók, történészek, művészek, közgazdászok, akik közül nehéz lenne bárkit is kiemelni, teljes felsorolásra pedig terjedelmi okokból sem vállalkozhatunk.

Végül egy szubjektív megjegyzés: úgy gondolom, hogy az Alapítvány már csak felvállalt céljai, hiányt betöltő tevékenysége, köztiszteletben álló tagjai és díjazottai miatt is nagyobb nyilvánosságot és /el/ismertséget érdemelne.

Az Alapítvány címe: Bethlen Gábor Alapítvány, Bp. pf.247. 1536

Both Vilmos

[illegible]

Dél passzal kezdett, majd Észak 1 kárójára 1 kőrt válaszolt. Észak végü szant vett fel, amit Kelet kontrázott, majd a káró 6-ossal kezdett. Ezt Észak látta:

	DÉL	ÉSZAK	NYUGAT	KELET
Pikk	D,9,7	Á,5,3	K,J,lo,6,2	8,4
Kőr	Á,K,7,3	D,6,4	J,9,5	lo,8,2
Káró	K,3	A,J,lo,7	5,4,2	D,9,8,6
Treff	9,8,7,6	A,K,J	D,4	lo,5,3,2

A káró 3-asban Nyugat a 4-est tette, így Észak a 7-essel ütött. A visszahívott káró tizesbe Kelet a 9-est, Nyugat az ötöst tette. A sikeres treff impassz után a második treffbe esett Nyugat dámája. Ezután ütött mind a négy kőr, amire Nyugat és Észak pikket, Kelet treffet dobott. Észak treffel kézbe jött, majd egy kicsit engedett a pikk dámára, amit Nyugat a királlyal megütött és a bubit hívta vissza. A pikk ász és a káró ász után az utolsót Kelet káró dámája ütötte, így bukott a parti.

Észak már a parti elején gyanította, hogy Kelet nem a saját erejére kontrázik, ennek ellenére a feltételezett rossz treff elosztás miatt a pikk dáma o,5 esélyű szöktetésével próbálta a hiányzó ütést behozni.

A vitatható káró indulással Kelet ugyanis esélyessé tette a felvételt. Ha ugyanis Észak nem indul el Kelet feltételezhetően erős kárója ellen a második körben, bizonytalanabbá teszi kezének megítélhetőségét és több lemenete is marad. Kőr lemenet után a harmadik treffel megnézi, hogy a Nyugat nem háromból dobott-e, és ezzel kiderül, hogy Keletnek négy treffje és legalább négy kárója van. A negyedik kőrbe tehát vagy a második pikket kell bedobnia, amire a pikk ász lehívása és a káró király után treffel Keletnek adja az ütést, aki a káró villáját kénytelen bontani; vagy a treff tízes dobja és ekkor az asztal negyedik treffje üt; vagy a harmadik káró dobásra a végén esik a káró dáma.

REJTVÉNY - KEZDŐKNEK

Mit válaszolnál az alábbi lapokra? Az ellenvonal végig passzol.

ÉSZAK	DÉL	
pikk D,9,8	1 káró	?
kőr A,D,lo,8	2 pikk	?
káró 6	3 káró	?
treff K,D,lo,6,5	5 treff	?

Mi lett a felvétel?

Gergő

KÉPZŐMŰVÉSZ KÖR ALAKUL A KÖZGÁZON!

Ha komolyan érdekel, van időd és energiád, vannak jó ötleteid, írd be a neved ill. javaslataid füzetünkbe, amit megtalálsz a 156-os szobában.

TÉMA: Magyarország adósságállománya, nemzetközi pénzügyi megítélése

HVG 1987. november 7.: "Ördögi körben"

Magyarország 16 milliárd dolláros bruttó adósságállomány keletkezésének hátterében a népgazdaság külső és belső egyensúlyzavarai keresendők. A nemzetközi pénzpiacon Magyarország megítélése még mindig kedvezőnek mondható, de a pénzügyek rendbetételéhez mindenképpen a hiányok megszüntetése szükséges. Lépni kell, s ezek a lépések meghatározzák majd további hitelfelvételi lehetőségeinket.

Magyarnyelvű irodalom:

- Nőtt a nettó adósságállomány és a folyó fizetési mérleg hiánya Tímár Mátyás sajtótájékoztatója (Világgazdaság 1987. február 17.)
- Köves András: Gondolatok világgazdasági környezetünk következő 2o évben várható alakulásáról (Külgazdaság 1987/4)
- Bácskai Tamás: A hitelvilág stádiuma (Figyelő 1984. május 3.)
- Pásztor Veronika: Hitelpiaci fejlemények az átütemezések jegyében (Külgazdaság 1984/4)
- Dani Katalin: Megjegyzések a külföldi eladósodás kérdéséhez (Egyetemi Szemle 1985/2)

Angolnyelvű irodalom:

- Khan, M. S. - Ul Haque: Foreign borrowing and capital flight. A formal analysis
  Staf. pap. IMF 32. 1985/4
  (Külföldi hitelfelvétel és tőkemenekülés)
- East-West financial relations: devolopments in 1985 and future prospects
  Financ. mark. trends. 1986/33
  (A kelet-nyugati pénzügyi kapcsolatok: az 1985-ös helyzet és a további kilátások)
- Eaton - Gersovitz - Stignitz: The pure theory of country risk
  Eur. econ. rev. 1986/3
  (Az országkockázat tiszta elmélete)
- Fekete János: Problems of international indebtedness - as seen from Hungary
  The New Hungarian Quarterley 1983/90
  (A nemzetközi eladósodás problémái - magyar szemszögből nézve)

Németnyelvű irodalom:

- Zloch I.: Die Verschuldung der osteuropäischen Länder in Österreich
  Wirtsch. Ges. 1985/4
  (A kelet-európai országok eladósodása Ausztriában)

(NEMCSEK ZOLTÁN)

STÚDIÓ Lámpont

november 26. Vallás - est
december 3. Erdély - est

november 26. 18.oo. Tarkovszkij: Stalker

"Az Államban létrejött a Zóna, amelyből nem tért vissza utazó, s amelynek belső Szobája a legenda szerint, teljesíti az odajutó ember kívánságait. Nem a kimondottakat, hanem a bensőket és a titkosakat. A Zónát katonaság őrzi. Határán él, szinte már nem is evilági nyomorúságos otthonában, a Stalker (to stalk - lopakodni, osonni), aki pénzért embereket - ezúttal egy Írót és egy Professzort - csempész be a Zóna területére. Hármójuk útja a történet. A cselekmény tudományos fantasztikumot ígér. A képek azonban, a lepusztult, világvégi környezetet idéző döbbenetes naturalizmusukkal, pontosan ellentétei a sci-fi filmek gépektől csillogó álomvilágának. A Stalker hősei végül is nem jutnak be a szobába; elérik, de az ajtaja előtt megtorpannak. Ülnek egy ideig a mindent elnyelő ázalékos pocsolyák között az iszapos földön, majd hazaindulnak.

A Stalker a Zóna pusztuló színes tenyészetéből egy másik, még sivárabb terrénumra, nyomorúságos otthonának mocsoktól csillogó fekete-fehér árnyai közé tér vissza. Nyakába veszi nyomorék, béna kislányát, s mi nézők - a közelkép jóvoltából-egy ideig úgy látjuk, mintha a kislány járna. A kép ismét színes lesz, mint a Zónában volt. Egy pohár - mely a film elején az elrobogó vonat zörgésétől mozogni kezdett - most a kislány tekintetétől "vezéreltetve" megindul az asztalon, ismét a vonat robog el, kerekeinek zakatolása mögül töredékesen és fájdalmasan az Örömóda foszlányai törnek elő."

"Tarkovszkij olyan egységes és szuggesztiv univerzumot teremtett a filmben, ami alighanem egyedülálló korunk filmművészetében. A Stalker a szó hagyományos értelmében vett filmes remekmű."

2o.3o. BESZÉLGETÉS két fiatal lelkésszel: Szabó István (református) és Blankenstein Miklós (katolikus) lelkésszel beszélgetünk
PUSZTULÓ (LELKI) TEMPLOMAINK címmel

Néhány lehetséges kérdés: Korparancs-e az egyházak visszaszorítása? Mi a hit: világnézet, életmód vagy energiaforrás? Mi a ráció szerepe a hitben?

KIÁLLITÁS: Baranya megye pusztuló templomai — KÖNYVÁRUSITÁS

december 3. ERDÉLY EST - a program még szervezés alatt! Bízunk benne, hogy vendégünk lesz Gütő András is.

Felelős kiadó: Szuhay Miklós
Felelős szerkesztő: Kurucz Péter
Címlap: Kiss Zoltán
Grafika: Vavrik Gábor

Készítették: (a feltüntetetteken kívül): Bódis Lajos, Hájas Mariann, Kata Péter, Mitró Katalin, Nagy Bea, Mező Zsuzsa, B. Kiss Tamás, Keszthelyi Tibor, Regős Rita, Zsergaits Zsuzsa
Készült az MKKE házi sokszorosítójában, 1500 példányban
Nyomdavezető: Jász József

A szerkesztőséget az MKKE főépületében (Bp., IX. Dimitrov tér 8.) I. 193. lehet elérni, ill. a 186-855/381 telefonon.